

אוניברסיטת בר אילן
המחלקה למדעי המדינה
שלטון מקומי- מימד מקומי של הפוליטיקה - 71-831-34
ד"ר שוורץ דויד
תשס"ט
2 ש"ש

שעות קבלה: יום רביעי משעה 13.00 – 14.00.
מס' חדר: המחלקה למדעי המדינה בנין 213 (בנין מכסיקו), קומה שלישית,
בתיאום עם המרצה
דואר אלקטרוני: dvd99@zahav.net.il

תוכן הקורס:

הקורס עוסק במאפייני המערכת המוניציפאלית, על מרכיביה השונים: הפוליטיים, מבניים, היסטוריים וארגוניים. נדון במורכבות היחסים בין הרשות המבצעת קרי: הממשלה, המהווה את מרכז קבלת ההחלטות באמצעות האורגנים הרבים שלה לבין הסקטור המוניציפאלי, דהיינו: הרשויות המקומיות: עיריות מועצות מקומיות, מועצות אזוריות. כן תהא התייחסות לגופים מתווכים כגון: מרכז השלטון המקומי, וועדות הכנסת. תהא התייחסות להיבטים כלכליים ורלבנטיות בעידן הגלובליזציה.

דרישות הקורס: השתתפות בהרצאות
קריאת החומר הבבליוגרפי
הגשת עבודה

הרכב הציון הסופי: 80% מבחן מסכם-מבחן עם שאלות פתוחות
20% עבודה-היקף העבודה עד 10 עמ'.
תאריך הגשת העבודה: יום אחרון ללימודים סמסטר ב'

תכני הקורס ומקורות:

1. תופעת העיור והשלטון המקומי

רקע היסטורי של השלטון המקומי עד אמצע המאה ה-20:
השתחררות מפיאודליזם.

תיאוריות עיקריות במחשבה האירופית.
מנוחין נ., (2004) יסודות השלטון המקומי-יחידה 2. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה.

352.14 סו.הש תשס"ד (000577864)

סואן ד. (2004) יסודות השלטון המקומי- יחידה 1. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה.

352.14 סו.הש תשס"ד (000577864)

אלעזר ד., קלכהיים ח., (1987) השלטון המקומי בישראל. ירושלים: המרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה
שמוך מדעי-המדינה לפי שלט.המ (000066443) (1987) 000472871 (2001)

2. שלטון מקומי בישראל:

תקופת המנדט הבריטי.

תהליכי בניית המערכת הלוקאלית.

מאפיינים ארגוניים ופוליטיים.

מאפיינים תקציביים

אורבך ג. (2004) יסודות השלטון המקומי-יחידה 3. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה.

352.14 סו.הש תשס"ד (000577864)

אלעזר ד., קלכהיים ח., (1987) השלטון המקומי בישראל. ירושלים: המרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה
שמוך מדעי-המדינה לפי שלט.המ (000066443) (1987) 000472871 (2001)

3. התפתחות השלטון המקומי בעשור האחרון (שנים אחרונות).

חוק הבחירה הישירה

חוק רשויות מקומיות חדש

חוק יסוד השלטון המקומי

אלעזר ד., קלכהיים ח., (1987) השלטון המקומי בישראל. ירושלים: המרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה
פרק 1: אלעזר, ד', "המימד המקומי של השלטון והפוליטיקה בישראל".
פרק 2: קלכהיים, ח', "הרשות המקומית ומשרדי הממשלה: מקורות העצמה המקומית".
שמור מדעי-המדינה לפי שלט. המ (000066443) (1987) (000472871) (2001)

דרי ד., (1994) מי שולט בשלטון המקומי? תל אביב: 1994.
E352.14 דרי. מי תשנ"ד (000241627)

4. מבנה מערכת השלטון המקומי

משרד הפנים, מרכז השלטון המקומי, מרכז המועצות המקומיות, הגופים הכפופים להם.
שוורץ ד. (2008) "יזמות כלכלית בשלטון המקומי" - בית ברל: הכנס השנתי של האגודה למדע המדינה
אין

מרכז השלטון המקומי בישראל, (2008) תל אביב: מרכז השלטון המקומי .

<http://www.iula.org.il/Open.asp?framesrc=/Main.asp>

משרד הפנים, רשויות מקומיות (2008), ירושלים: משרד הפנים.

<http://www.moin.gov.il>

"התפלגות הרשויות המקומיות לפי מעמדן", 24/5/2008, ירושלים: משרד הפנים.

<http://www.moin.gov.il/Apps/PubWebSite/PageByItem.nsf/0/E924A8A1C9A780B8422571D3002A5458?OpenDocument>

5. רפורמות בשלטון מקומי :

הויכוח בסוגיית השלטון האזורי והבחירות האזוריות.

גישת הדמוקרטיה הטריטוריאלית

בן אליא נ., (2006) מסגרות אזוריות על-מוניציפאליות. ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

E320.8 בן-אלי. מס תשס"ו (001113567)

בן אליא נ., (2007) החוליה החסרה: שלטון אזורי בישראל. ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.

E 320.8 בן-אלי. חל (1158666)

אלעזר ד., קלכהיים ח., (1987) השלטון המקומי בישראל. ירושלים: המרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה
שמור מדעי-המדינה לפי שלט. המ (000066443) (1987) (000472871) (2001)

6. יזמות בשלטון המקומי

פלזנשטיין ד., (1994) העיר כיום קידום הפיתוח הכלכלי המקומי. ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות

338.9 פלז. עי תשנ"ד (000256119)

שוורץ ד. (2008) "יזמות כלכלית בשלטון המקומי" - בית ברל: הכנס השנתי של האגודה למדע המדינה

אין

7. סוגיית הפרטה בשלטון המקומי

אלעזר ד., (1998) הפרטה מעשית ברשויות המקומיות. ירושלים: המרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה.

שמור מדעי המדינה לפי מרכ. הפ (000414520)

אקשטיין ש., זילברפרב ב., רוזביץ ש. (1998), הפרטת חברות: בישראל ובעולם. רמת גן: בר אילן.

שמור מדעי המדינה לפי אקש. הפ (000379930)

בן ישעיה-שנקל ת., (1990) הפרטה-קובץ דיונים מכנס ההפרטה בשלטון המקומי בישראל. ירושלים: משרד הפנים, מרכז השלטון המקומי בישראל, ארגון המועצות האזוריות.

אזל

כ"ץ י. (1997), הפרטה בישראל ובעולם. תל אביב: פקר.

שמור מדעי-המדינה לפי כץ. הפ (000367724)

8. כלכלת השלטון המקומי

אהרוני י., (1991) הכלכלה הפוליטית בישראל. תל אביב: עם עובד ובאוניברסיטה העברית.

שמור סוציולוגיה לפי אהר. כל (000172612)

אריאן ע. (2008) הכלכלה הפוליטית והמערכת הדמוקרטית-עיון במקרה הישראלי. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה
טיוטא טרם פורסם.

אריאן ע. (2008) "מה בין אידיאולוגיה לפרקטיקה פוליטית", בתוך: זובידה ח., מקלברג ד., (עורכים) המערכת הפוליטית הישראלית: בין משילות לקריסה, תל אביב: האגודה הישראלית למדע המדינה, המרכז להעצמת האזרח.
בתהליך רכישה 17.11.08

רזין ע. (1998) פערים בחוסן התקציבי של רשויות מקומיות בישראל. ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות
E336.014 רזי. פע תשנ"ח (000371996)

רזין ע., חזן א., (2006) חלוקת העושר המוניציפאלי בישראל. ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות.
E 336.014 רזי. חל (1158667)

שוורץ ד. (2008) "יזמות כלכלית בשלטון המקומי"- בית ברל: הכנס השנתי של האגודה למדע המדינה
אין

שוורץ ד. (2000) "הפרטה פתרון קסם או מקסם שווא" תל אביב: תקשורת עסקית
אין

9. תפקיד הביקורת בשלטון המקומי
אמרני ש., (2002), (עורך) דו"ח שנתי ביקורת בחברות כלכליות עירוניות. ירושלים: משרד הפנים, האגף לביקורת ברשויות המקומיות.
כתב עת בספרייה למדעי החברה (291739)

גולדברג א., (2004) מבקר המדינה-דוחות על הביקורת בשלטון המקומי. ירושלים.
כתב עת בספרייה למדעי החברה

לינדנשטראוס מ., (2008) מבקר המדינה-דוחות על הביקורת בשלטון המקומי. ירושלים: משרד מבקר המדינה.
כתב עת בספרייה למדעי החברה

מרגלית ל., אלתרמן ר., (1998) מהיטלים ועד הסכמים: דרכים לשיתוף יזמים בנטל פיתוח והקמה של מוסדות ושירותי ציבור. חיפה: הטכניון, המרכז לחקר העיר והאזור, מרכז השלטון המקומי.
E 336.014 מרג.מה (1158664)

10. תאגידיים בשלטון המקומי
דור י., מחקר בנושא החברות העירוניות-דו"ח מסכם, ירושלים: האגף למנהל מוניציפאלי, מידע ניהול וייעוץ כלכלי.
אין

שוורץ ד. (2008) "יזמות כלכלית בשלטון המקומי"- בית ברל: הכנס השנתי של האגודה למדע המדינה
אין

11. השפעת הגלובליזציה על השלטון המקומי
רם א., (2005) הגלובליזציה של ישראל. תל אביב: רסלינג.
שמור מדעי המדינה לפי רם. גלו (001067704)

פרידמן ת.ל. (2000) הלקסוס ועץ הזית. אור יהודה: הד ארצי
שמור מדעי-המדינה לפי פרי. לק (000463293)

פרידמן ת.ל. (2006) העולם הוא שטוח. תל אביב: אריה ניר
שמור מדעי המדינה לפי פרי. עו (001102195)

Green Owen, "Environmental Issues", in John Baylis and Steve Smith eds.,
The Globalization Of World Politics, 2nd edition, 2001, Oxford University.
שמור מדעי המדינה לפי GLO (000491577)

Little Richard, "International Regimes", in John Baylis and Steve Smith eds., *The Globalization Of World Politics*, 2nd edition, 2001, Oxford University.

שמור מדעי המדינה לפי GLO (000491577)

Scholte Jan Aart, "The Globalization of World Politics", in John Baylis and Steve Smith eds., *The Globalization Of World Politics*, 2nd edition, 2001, Oxford University.

שמור מדעי המדינה לפי GLO (000491577)

Willems Peter, "Transnational Actors and International Organizations in Global Politics", in John Baylis and Steve Smith eds., *The Globalization Of World Politics*, 2nd edition, 2001, Oxford University.

שמור מדעי המדינה לפי GLO (000491577)

Woods Ngaire, "International Political Economy in an Age of Globalization", in John Baylis and Steve Smith eds., *The Globalization Of World Politics*, 2nd edition, 2001, Oxford University.

שמור מדעי המדינה לפי GLO (000491577)

12. השפעת המערכת המשפטית על הרשויות המקומיות

ברזילי ג., נחמיאס ד. (1997), *היועץ המשפטי לממשלה: סמכות ואחריות* (ירושלים: המכון הישראלי לדמוקרטיה) (החוברת כולה)

שמור מדעי-המדינה לפי ברז. יו (000363525)

ברק א. (1999) "תפקידו של בית המשפט העליון בחברה דמוקרטית" בתוך: רפאל כהן-אלמגור (עורך) *סוגיות יסוד בדמוקרטיה ישראלית* (תל-אביב ספרית הפועלים), עמ' 129-141.

שמור מדעי-המדינה לפי סוג. יס (000413497) וגם תדפיס (001116035)

גביזון ר. (1998) *המהפכה החוקתית* (ירושלים: המכון הישראלי לדמוקרטיה), עמ' 93 – 117.

שמור מדעי-המדינה לפי גבי. מה (000424164) וגם תדפיס (001116039)